ምዕራፍ 8

ፈጻሜ ተስፋ

ነቲ ዝተሓርደ በጊዕ ካብ መስቀሉ ነጿልና ክንርእዮ ኣይንኽእልን ኢና። ስለዚ ከኣ መሥዋዕትን መሠውዕን ከቶ ውን ኣይነጻጸሉን እዮም። ኢየሱስ ክርስቶስ ሰብ ኮይኑ ኣብ ዝተገልጸሉ ጊዜ ኣብ ዝምህሮ ዝነበረ ትምህርቲ፡ ወርትግ ብዛዕባ መስቀሉ ይዛረብ ነበረ። ሽሕ'ኣ ደቀ መዛምርቱ ሓድሽ ኮይንዎም እንተተሸንሩ፡ ንሱ ግና ኣብ ዝተፈላለየ ስፍራ ነዚ ክነግሮም ኢና እንምልከት። ነገረ መስቀሉ ምስ ዝርደኣና ጥራሕ ኢና ንእግዚኣብሔር ክንሬትዎ እንኽእልን ዕረፍቲ ነፍስና ውን ዝስመዓና። እዚ መስቀል ዓቢይ ናይ ዓወትን ሓድሽ ሕይወትን ምዕራፍ እዩ። ብመስቀሉ እንተ ዘይተሳጊርና ምድሪ ተስፋ ክንወርስ ኣይንኽእልን ኢና። ዝኾነይኹን ናይ ወንጌል ኣገልግሎት መስቀሉ ጣእከል እንተዘይገይሩ ብሥራት ወይ ወንጌል ኣይበሃልን እዩ። ወንጌል፡ "ካብ ቤተልሔም ተበጊሱ፡ ብቀራንዮ ሓሊፉ፡ ናይ ጎልጎታን ትንሳኤን ብሥራት" ዝገልጽ እንተ ዘይኮይኑ ታሪኽ ወይ ሥርዓት ሰብ ደኣ እምበር "ወንጌላዊ ስብከት" ክበሃል ኣይክእልን እዩ። ኣብ ዘመንና ብዙጎ ኣገልግሎት ስብከተ ወንጌል ብኸምዚ ዓይነት መገድታት ስለ ዘይዕየርን ዘይስሬርን፡ ኃይሊ መስቀሉ(መከራኡ) ክገልጽ ኣይከኣለን። ነገር ግን ትንቢተ ነቢያት ኰነ ምሥክርነት ሕጊ እዚ እዩ። ነፍስ ወከፍ ምእመን ውን ነዚ ክሬልጥን ክላምንን ኣለዎ። ወዲ ሰብ ንኽድኅን ፍትሓውነት እግዚኣብሔር ክጣላእ ነበሮ። ሕቶ ፍትሓውነቱ ክምለስ፡ ጽድቁ ዝሓተቶ ሥለስተ መስፈሪታት እዮም።

- i. ኣብ ክንዲ ሰብ ክሕተት ዝኽእል ፍጹም ሰብ
- 2. ብዘይ ኃጢኣት ዝርአ ንጹሕ ሰብ
- 3. ዕዛ ክሽፍል ዝመውት ሰብ

በዚ መዐየሪታት ንደቂ ሰባት ከድኅን ዝሽኣለ ወገን ኣይተረኽበን። እምበኣር ነቶም መዐየሪታት ብዝርዝር ንመልከቶም

ሀ. **ፍጹም ሰብ** ፡ ንሰብ ክውክል ዝኽእል ሰብ ማለት እዩ። ሞት ናብ ዓለም ዝኣተወ ብሰብ ስለ ዝኾነ ዕዳ ሞት ከፊሉ፡ ነጻ ከውጽእ ሰብ ኮይኑ ሰባት ዝውክል የድሊ ነበረ። ኢየሱስ ክርስቶስ ሰብ ዝኾነሉ ምኽንያት እዚ እዩ። ናይ ዕብራውያን ጸሓፊ ውን ነቶም ብናይ ሞት ፍርሃት ምሉእ ዕድሚአም ባራዩ ኾይኖም ዝነበሩ ኸኣ ሓራ ምእንቲ ኽውፅእ ኢሉ እዩ። ከመይ ብሓቂ፡ ንዘርኢ ኣብርሃም እምበር ንመላእኽቲ ከድኅን ኣይመጻን። (ዕብ.2፡15-16) ይብል።

ለ. *ንጹሕ ሰብ፣* ብዘይ ኃጢኣት ክርአ ዝኽእል ባህርይ ዘለዎን ኃጢኣት ዘይብሉ ሰብ ማለት እዩ። ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ዋላ'ኣ ዘርኢ ኣብርሃም ይዥን ናይ ኣዳም ናይ ዘርኢ ኃጢኣት ኣይነበሮን። ንሱ ብዘይ ዘርኢ ሰብኣይ ብመንፈስ ቅዱስ ንጽሕቲ ካብ ዝኾነት ካብ ድንባል ማርያም ዝተወልደ እዩ። ከምኡ ውን ኣብ ዝነበሮ ዘመን ኩሉ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔርን ሰብን ብዘይ ኃጢኣት ዝተመላለሰ ንጹሕ እዩ። ንሱ ውን ካባኻትኩም ብኃጢኣት ክረትዓኒ ዝኽእልከ መን ኣሎ፤ (ዮሃ. 8፡46) ብምባል ተዛሪቡ ኣሎ ።

ሐ. *ዝሞውት ሰብ* ፡ ዓስቢ ኃጢኣት ሞት ብምዃኑ ደቂ ሰባት ንኽድኅኑ፡ ናይ እግዚኣብሔር ፍርዲ ተቐቢሉ ዝመውት፡ ዕዳ ኃጢኣት ዝኽፍል ሰብ የድሊ ነበረ። ኢየሱስ ክርስቶስ ዝሞተ ምእንቲ እዚ እዩ። ቃሉ ውን፡-ስለዚ ሽኣ ክርስቶስ ጐይታ ምዉታንን ሕያዋንን ምእንቲ ክኽውን ኢሉ ሞይቱ ተንሥአ (ሮሜ.ነ4፡9) ብምባል የረጋግጻልና።

እምበኣር ዝተሓርደ በጊዕ ኣብ ላዕሊ ንዝተሓተተ መዐቀኒታት ብምፍጻም(ብምምላእ)፡ ንደቂ ሰባት ዘደንኞ ውሕስነት ሕይወት ፈጸመሎም። ስለዚ ሽኣ እዮም እዞም ዝስዕቡ መሠረታውያን ነገራት ዚኽተልዎ፦

🛚 በጃና (ቤዛና) አዩ

በጃ፡ ዝብል ቃል ብዕዳ ዝተታሕዘ ወይ ዝተወስደ ነገር ንምምላስ ዝኽፈል ዋጋ፡ካሕሳ፡መተካእታ፡ ለውጢ.... ወዘተ ዝብል ትርጉም ዘለዎ እዩ። ዝተሓርደ በጊዕ ከኣ ብሕግን ዕዳ ሞትን ንዝተተሓዝና ደቂ ሰባት ብምብጃው፡ ሕቶ ፍትሓውነት እግዚኣብሔር መሊሱ ነጻ ዘውጽኣና እዩ። ኣብ ውሽጢ በጃነት እንርእዮ ዝምድና (ሕውነት) እዩ። ንሱ ሽኣ ዕዳ ንኽኸፍል ዝሕተት ቀረባ ናይ ሥጋ ዘመድ ሰብ ብምዃኑ፡ ናይ ቀረባ ተሓታትነት ዘመልክት እዩ።

ብርግጽ ከኣ ተሓታትነት እንተዘየለ ቅርበት ብምንታይ ይልካዕ፤ ነዚ ብዝምልከት እግዚኣብሔር ንእስራኤላውያን ከምዚ በሎም ሓውኻ እንተ ተሸገረ እሞ ካብ ርስቱ ገለ እንተ ሸጠ፡ እቲ ዝቐርቦ ዘመዱ መጺኡ ነቲ ሓዉ ዝሸጦ ይበጀዎ (ዘሌ. 25፡ 25)* ።

እዚ መልእኽቲ እግዚኣብሔርነዚ ኸላ ፡ ንስኻትኩም ንሓድሕድኩም ኣሕዋት ብምዃንኩም፡ ኣብ ጣእከልኩም ብምኽንያት ድኽነት ሓደ ርስቱ እንተሸጠ፡ ሓዉ ወይ ቀረባ ዘመዱ መዲኡ ይበጀዎ። ዝብጀዎ እንተዘይብሉ ደኃር እንተሃብተመ፡ ንመኽፈሲ ዝኣክል'ውን እንተረኸበ፡ እተን ዝተሸጠትለን ዓመታት ይቝጻር፡ እቲ ዝተረፎ ነቲ ዝተሻየጦ ሂቡ ናብ ርስቱ ይመለስ ዝብል ነበረ። ብሓቂ ውን እቲ ሕዝቢ ንሓድሕዱ እንተ ዘይተደጋጊፉ፡ ሓደ ኸኣ ንሓደ እንተ ዘይሓዘነ ፡ሕዝቢ እግዚኣብሔር ምባሎም ደኣ ኣበይ ኣሎ፤ ሕይወት ኣብ በጃነት'ያ ተመሥሪታ ዘላ። ኢየሱስ ክርስቶስ ንዓና በጃ ዝኾነና ክንከፍሎ ኣብ ዘይንኽእል ዕዳ ከሎና እዩ።

² ካብአ ሥጋን ነፍስን ምስ ተዋሃደ፡ ምሳና ማዕረ ኾነ፡ ምእንታና ድማ ብሓቂ ሙከራ ተዓገሡ፡ ብምትሃት ኣይኮነን። ከማና መንዲ ብምኻድ ደኸሙ፡ ብምትሃት ኣይኮነን።ብትእዛዝ ጲላጦስ ምእንታና ኺፖርፍዎ ከለዉን ነቲ ሙከራ ኪቒበል ኸሎን እቲ ማህረምትን ዝብጠትን ሕማምን፡ ከማና ተሰምዖ። እቲ ቪጸፍዕዎን ኣእዳዉን ኣእጋሩን ብሽንካር ኪሽንክርዎን ከለዉ እቲ ዝተቐበሎ ሙከራ ከማና ይፍለጦ ነበረ።ከምቲ ነቢይ ኢሳይያስ ብዛዕባሉ "ንሱ ደዌና ወሰደ፡ ሙከራና ፆረ" ዝበሎ፡ ንሱ ምእንታና ጐሃየ፡ ንሕና ኸአ ምእንቲ ኃጢአትና ጅሱልን ሕሡርን ሕሙምን ድዉይን ኮይኑ ረኣናዮ። ንሱ ግና ነዚ ዂሉ ምእንቲ በዴልና ተዓገሡ፡ ደጊሙ፡ ብሽንካር ብዂናት ቘሰለ ንሙከራና ናብ ርእሱ ፅዓኖ" በለ። ወካዕበ ንስምፆ ለጳውሎስ እንዘ ይብል በእንቲአሁ ከመ ውእቱ ሊቀ ካህናቲን ወይክል ይሕምም ሕማምን ወተሙከረ ከማን በኲሉ ግብር ዘእንበለ ኃጢአት ባሕቲታ(ዕብ 4፡14-16)። ከም ብሓድሽ ጳውሎስነውን "ኣታዓራቂና ስለ ዝኾነ ብሕማምና ኪሓምም ይኽአል እዩ፡ ብዘይ በይና ኃጢኣት ብዂሉ ግብሪ ከማና ተፈተነ" ኪብል ንስምፆ። ንሱ ነባቢት ነፍሲ ከም ዝወሰደ ንእመን፡ ካልኣይ ብሓቂ ሕማም ነፍሳትና ህውከት፡ ጭንቀት፡ ሓዘን ልቢ ተዓገሡ። ዮሃንስ ወንጌላዊውን ብዛዕባሉ" ነፍሰይ ክሳዕ ሞት በጺሓ ተጨነኞት" ዝበሎ ዘኪሩ ነገረና። ከምኡውን ንሱ ኺሓዝንን ኪጭነኞን ከም ዝጀመረ ኣብ ወንጌል ማርቆስ ጽሑፍ እዩ(ማር 14፡34-36/ዮሃ12፡27)። ብምትሃት ዘይኮነስ ብርግጽ ብሕማም ሥጋ፡ መከራ ስለ ዝተቐበለ። በዚ ንእመን። ነቶም" ኪፖርፍዎ ከለዉ ኣይተሰምዖን፡ ኪሰኞልዎ ከለዉ ውን ኣይደኸመን፡ ብሽንካራት ኪሽንክርዎ ከለዉ ድማ ኣየሕመሞን" ዚብሉ ንሕና ከምቶም ዓላውያን ነውግዛም ኢና። ንሕና ግና ንሱ ምእንቲ ኃጢኣትና ብሥጋ ከም ዝሓመመን ከም ዝሞተን ንኣምን ኢና። ነፍሱ ካብ ሥጋኡ ምስ ተፈልየ፡ ንሥጋኡ ገነዝዖ፡ ብርግጽ ድማ ካብ ሞት ተንስአ።ብድኅሪ ትንሣኤኡ ብርግጽ በልዕ፡ ናብ ሰማያት ከአ ዓረገ። (ሃይ.አበው ዘዮሓንስ ኤጲስቆጶስ ዘኢዮሩሳሌም ምዕራፍ 52 ቀኣ.5-11)

¹ በጃ ፡ዋጋ፡ ካሕሳ፡ መተካእታ፡ ዋሕስ፡ መድኅን (መዝገበ ሰዋስው ወግስ፡ አለቃ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ) ፡ ዝተታሕዘና ወይ ውን ዝተወሰደና ነገር ንምምላስ ዝኽፈል ዋጋ፡ካሕሳ፡ መለወጢ እዩ(የመጽሓፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት) ፡ስለ ሓደ ዕላጣ፡ ሰብ ወይ ነገር ኢሉ ሕይወቱ ዝሃበ ወይ ዘτፍአ (ዘመመዝገበ ቓላት ትርግኛ ብተክአ ተስፋይ)

ብመንፈሱ፡ ንዝበጽሖ ግን ንሱ ባዕሉ ብዓቢይ ድምጺ ብምጭዳር ዝንለጾ ክኸውን ከሎ፡ዋጋ ክፍሊት ዕዳና እዩ። ጐይታ ኣብ መስቀል ብዓቢይ ድምጺ ኣምላኸይ! አምላኸይ! ንምንታይ ኃደግካኒ፤ ኢሉ (ማቴ.27፡46) ምጭርሑ፡ ብመንፈሱ ካብ ዝበጽሖ ዓቢይ መከራ ዝተላዕለ እዩ። ነገረ በጃነቱ ዘይተረድኦም ሰባት፡ ክርስቶስ ኣብ ዘመኑ ንዝፈጸሞ በጃነት፡ ንኣብነት ንኣርኣያ እዩ ዝንበሮ እናበሉ ክዛረቡ ይርኣዩ እዮም። ብመሥረቱ ክርስቶስ ናብ ዓለም ዝመጸ፡ ፍትሕን ፍርድን ጽድቅን እግዚኣብሔር ብምፍጻም ብፍኞሩ ከድኅነና ደኣ እምበር፡ ተዋስአ ክሰርሕ ኣይመጸን። ንሱ መሥረት ክርስትና ብምዃኑ "ካባይ'ውን ተምሃሩ" (ማቴ. ነነ፡28) ብምባል እንተተዛረበ'ኣ ፍርዲ እግዚኣብሔር ብትኽክል ብምቅባል ዝተበጀወና እዩ። ስለዚ ሽኣ ነቢይ ኢሳይያስ "እግዚኣብሔር ኣበሳ ኩላትና ኣብኡ ኣውደኞ (ኢሳ. 53፡6)" በለ።

እምበኣር ኣምላኸይ! ኣምላኸይ! ንምንታይ ሓደባካኒ፤ ብምባል ምባዓሩ፡ ብትኸክል ፍርዲ እግዚኣብሔር ብምቐባል ከም ዝተበጀወና ይገልጽ ደኣ እምበር ንኣብነት ወይ ኣርኣያ ዝገልጽ ኣይኮነን። ኈይታ ኣብ መስቀል ከሎ ሓደ ኃጢኣተኛ ብምኸንያት ኃጢኣት ዝተላዕለ ዝበጽሖ ዝኸእል ካብ እግዚኣብሔር ምፍላይ ኣብኡ በጺሑ እዩ። ስለምንታይ ሓደባካኒ ዝበሎ፤ ካብዚ ዝተላዕለ እዩ። እዚ ከኣ መባለጺ እቲ ንዓና ዘፍቅረና ዓቢይ ፍቅሩ እዩ። ነቢይ" አ እግዚኣብሔር፡ ጠበቓይ ኮንካ፡ ንሕይወተይ ከኣ ተበጆኻያ (ደጒዓ ኤር. 3፡58) እናበለ ዝተዛረቦ ነዚ እዩ። መጽሓፍ ውን ከምዚ በለ፡- አርስሕዎ ለዘየጎድባ ኃጢኣተ፡ ወኰነንዎ ለመኰንነ መኳንንት፡ ተሰቅለ ዲበ ዕፅ ከመ ይሥዕራ ለኃጢኣት፡ተጐሎቄ ምስለ ጊጉያን ከመ ይደምረነ ምስለ ጻድታን። ነቲ ኃጢኣት ዝኃድባ ኃፕሕ በልምነትቲ ኣብ ልዕሊ መኳንንቲ ዝፌርድ ከኣ ፌረድም። ንኃጢኣት ምእንቲ ከስዕራ፡ ኣብ ዕንፀይቲ ተሰቐለ። ምስ ጻድታን ምእንቲ ከሕውሰና ምስ ነበነኛታት ተቘጽረ (ቅዳሴ ዮሓንድ ወዲ ነጐደጓድ ቁጽሪ 39)። ስሙ ዝተመስነነ ይዥን።

ወዲ ሰብ ልዕሊ ኩሉ ነገር ንናጽነቱ ቀዳምነት ይህብ። ናጻነት ዘይብሉ ሕዝቢ ኣብ ኣርውት ባርነት ዘሎን ንገዛእ ርእሱ ዘይነብርን እዩ።ኣብ ዓለምና ብዙታት ተጋደልቲ(ተቓለስቲ) ናጽነት ተንሲአም እዮም። ብዙኅ ዋጋ ከፊሎም ከኣ ናጽነት ተጎናጺፎም እዮም። ገለ ገለ ሽኣ ምእንቲ እዚ ተሥውው። ወዲ ሰብ ሽኣ ንዝተፈጥረሉ ዕላጣ ንኸይነብር፡ ኣብ ትሕቲ ባርነት ኃጢኣት ወደቐ። ሓደ'ኣ ነጻ ከውጽኦ ኣይከኣለን። ስለዚ ኣርውት ባርነት ዘመናት ክስዕር ነጻ ከውጽኣና ዝተሓርደ ገንሸል መጻ። ብሓርነት ምእንቲ ኸንነብር ክርስቶስ ሓራ ኣውፂኡና እዩ(ገላ 5።)። እዚ ከኣ ኣቐዲሙ ነቲ እግዚኣብሔር ንዓና ዝፈጠረሉ ዕላጣ ንኸንነብር ኃይሊ ዝረኸብናሉ እዩ።

ሉ ኃጢኣተኛ ዘመደይ! ካብ ኃጢኣት ነጻ ክትወጽእ ትደሲ'ዶ፤ ሰባት ዋጋ የብሉን ኣይረብሕን'ዩ ኢሎምኻ እዮም፡ ግን ዋጋ ዘይብልካ'ዶ ይመስለካ፤ ንስኻ ውን ካብ ኃጢኣት ክትርሕኞ ፍቓድ ደኣ እምበር ኃይሊ የብልካን። እም ኸ ደኣ ንዓኻ ነጻ ዘውጽኣካ መን ይኸውን፤ ካብዚ ክዕድንኒ ዝኽእል ምኽሪ ምሁራት'ዩ ኢልካ ትሓስብ ዶ፤ ንሳቶም ውን ነጻ ኣይኮኑን። ንዕኡ ብስሙ እትጽውዖ ክርስቶስ ግን ነጻ ከውጽኣካ ዋጋ ከፊሉ እዩ። ብእኡ ምስ እትኣምን ፕራይ እዩ ሕቶኻ ዝምለሰልካ።

ጸሓፊ መልእኽቲ ዕብራውያን ፡ ኢየሱስ ዝበለጸ ኪዳን ዋሕስ ምዃኑ ይነግረና። ኢየሱስ ድጣ በዚ መሓላ እዚ ምኽንያት ናይታ ዝበለጸት ኪዳን ዋሕስ ኮነ (ዕብ. 7፡22) ። ኣብ ዓለም ዋሕሱ ዕዳሉ ክሳዕ ዝኽፈለሱ በዓል ዕዳ ካብ ተሓታትነት ነጻ እዩ። ዝተሓርደ ገንሸል ተሓታትነት ሕጊ(ዕዳ ሞት) ብምኽፋሉ ንዝኣምንዎ ኩሎም ተበጀዎም፡ ብናቱ በጃነት ከኣ ነጻ ወጺእና ኢና። ምስትሥራይ ማለት ኅድባት ምርካብ ማለት እዩ። እግዚኣብሔር ጻድኞን ቅዱስን ኣምላኽ ኣዩ። ብምኽንያት ቅድስናኡ ኃጢኣት ይጽየፍ እዩ፡ብጽድቁ ከኣ ንኃጢኣት ይቐጽዕ'ዩ። ኣብ ኃጢኣት ከኣ ቑፕዓኡ (ፍርዱ) የንብር እዩ። ኃጢኣተኛ ምስ እግዚኣብሔር ክዕረኞ፡ ኃጢኣቱ ዝሽፍንን ቑፕዓ እግዚኣብሔር ዝመልስን የድልዮ እዩ። እዚ ኸኣ ፍትሒ እግዚኣብሔር ስለ ዘይዛባዕ ኃጢኣተኛ ይቐሬታ (ኅድባት) ይረክብ።

ሕዝቢ እስራኤል ዓመታዊ " መዓልቲ ኅድገት ኃጢኣት" የኽብሩ ነበሩ። በዛ ዕለት ኩሉ ስርሖም ሓዲንም ይጾሙ ነበሩ። ከምኡ ሽኣ እቲ ሊቀ ካህናት ናይ ማዕርግ ልብሱ ኣውዲኡ ካልእ ልብሲ ብምልባስ። መጀመርታ ንርእሱን ንካህናትን። ቀጺሉ ነቲ ሕዝቢ መሥዋዕቲ የኞርብ ነበረ ። ዓመት ዓመት በዚ ዕለት'ዚ ጥራይ ደም ሒዙ ናብ ቅድስተ ቅዱሳን ይኣቱ ነበረ። ድኅሪ ምእታዉ ኣብ ልዕሊ ታቦት (ናይ ሥርየት መኽደኒ) ደሙይነጽግ። ድኅሪ'ዚ ከኣ ወጺኡ ናብ ምድረ በዳ ንዝለኣኽ ድቤላ ኢዱ ብምጽዓን ኃጢኣት ሕዝቢ ኣሸኪሙ። ነቲ ድቤላ ናብ ምድረ በዳ ይሰዶ ነበረ። ኃጢኣት ዝሓቶ ዋጋ'ዶ ኣስተውዒልኩምሉ። ነቲ ኣበርን በደል ዘይብሉ ድቤላ። ኃጢኣት ሕዝቢ ተሸኪሙ ናብ ምድረ በዳ ከም ዝስደድ ነበሮ። ዝተሓርደ ነንሸል። ኣስተስራዪ ኃጢኣትና ዝኾነ። ብናይ ነዛእ ርእሱ ሊቀ ካህንነት። ኣብ ሰማያዊት መቅደስ ደሙ ሒዙ ምእታዉ'ዩ ። እምበኣርሲ ምስሊ እቲ ኣብ ሰማያት ዘሎ ነገር በዚ ኺኧሪ። እቲ ሰማያዊ ንርእሱ ግና ካብዚ ብዝሔሽ መሥዋዕቲ ኺኧሪ ናይ ግዲ ነበረ። ክርስቶስ ሕጂ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ክረኣየልና ናብኣ ናብታ ሰማይ ኣተወ አምበር። ኣብቲ ምስሊ ሓቂ። ኣብታ ብኢድ እተነብረት መቅደስ ኣይኮነን ዝኣተወ። ከምቲ ሊቀ ካህናት በብዓመት ብደም ካልእ ናብ መቅደስ ዚኣቱ። ንሱስ ብዙን ሳዕ ርእሱ ኺስውሪ ኣይኣተወን። ብዘይ እዝስ ካብ ምምስራት ዓለም ጀሚሩ ብዙን ሳዕ መከራ ኺኧግብ ምተንብአ ነይሩ። ሕጂ ግና ብመሥዋዕቲ ርእሱ ንኃጢኣት ኪስዕር ኢሉ እዩ ኣብ መወዳእታ ዘመናት ሓደ ጊዜ እተገልጸ (ዕብ. 9፡23- 26)*።

ደም

ኣብ ብሎይ ኪዳን ኮነ ሓድሽ ኪዳን ብዛዕባ ደም ኣብ ብዙኅ ስፍራ ተጠቒሱ ንረኽቦ ኢና። ምስ እግዚኣብሔር ኣብ ዘለና ርክብ፡ ደም ዝለዓለ ረብሓ ኣለዎ። እግዚኣብሔር ንሕይወት ዝሃባ ውሕስነት ከኣ ደም እዩ። ደም ኣብ ሕይወት ዘለዎ ኣበርክቶ ብዝርዝር ንመልከት፡-

ሀ. ደም የንጽሕ ሕየ።

ኣብ ዓለምና ዝተፈላለዩ ነገራት ክረስሑ ከለዉ ዝነጽሕሉ ዝተፈላለየ መሕጻቢ ኣለዎም። ዝኾነ ነገር ከነጽህ(ክጻሪ) እንተ ተደለየ ንዕኡ ተባሂሉ ብዝተዳለወ መሕጻቢ ክሕጻብ ኣለዎ።። ንሕና ውን ካብ ገዛእ ርእስና ጀሚርና ክዳውንትና ከምኡ ውን ንግልገለሎም ነገራት ኩሉ ብፈሳስን ኦሞታትን ከምኡ ውን ብዝተፈላለዩ ነገራት ዝተሰርሑ ሳሙናታት ተጠቒምና ብምሕጻብ ኢና ንጽሕናና ንሕሉ። ዝተፈላለዩ ናይ መወዓውዒ ትካላት ናይ ንጽህና ብኞዓቶም ልዑል ከም ዝኾነ እናገለጹ። ብዛዕባ ዝተፈላለዩ ንጽህናና ክንሕልወሎም እንኽእል ነገራት ከላልዩና ምርኣይን ምስማዕን ዕለታዊ ክፋል ሕይወትና ኮይኑ ኣሎ። ነገር ግን ወዲ ሰብ በዞም ነገራት ብምሕጻብ ክኣልዮ ኮነ ከንጽሖ ዘይክእል ዝረስሐ መንነት (ባህርይ) ኣለዎ። ካብዚ ከንጽህ ዝኽእል ሰብ ዝሰርሖ መንጽሒ ፍጹም የለን። ካብዚ ክሓጽበናን ከንጽሓናን ዝኽእል ደኣ እንታይ እዩ! ኢልና ምስ እንሓትት፤ ቃል እግዚኣብሔር ደም እዩ ይብለና። ኣነ ድማ "ኈይታይ፡ ንስኻ ትፈልጥ" በልክዎ። ንሱ ኸኣ " እዚኣቶም ካብቲ ብርቱዕ ጻበባ ዝወፁ፡ ንኽዳውንቶም ውን ብደም እቲ ገንሸል ሓዲቦም ዘጻዕደዉ እዮም" (ራእ. 7፡14)።

ጻዕዳ ልብሲ ለቢሶም ምግላጾም፡ እዞም ዝረኣዩ ዘለዉ ኣካላት ብናይ'ቲ በጊዕ ደም ከም ዝተሓጽቡ'ዩ ዝነግረና ዘሎ። ናብ ቅድሚ እቲ ልዑል ዝኾነ ዝፋን እግዚኣብሔር ንኽበጽሑ ዘብቅዖም፡ ብደም ተሓጺቦም ምንጽሆም እዩ። ኃጢኣት ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ዘሎና ክብሪ ዘጥፍእ እዩ። መጽሓፍ ቅዱስ ከምዚ ይብል ኣብዚ ሌላን ጉሌላን የልቦን። ከመይ ኲሎም ስለ ዝታጥኡ ካብ ክብሪ ኣምላኽ ስለ ዝረታቚን(ሮሜ. 3፡23.)።

እምበኣር ኣብ ቅድሚ'ቲ ዝፋን ንምቛምን፡ ኣብ ቅድሚሉ ውን ክብሪ ንምርካብን ካብ ኃጢኣት ምንጻሕ የድሊ እዩ ። ኃጢኣት ዝነጽህ ከኣ ብደም ምስ እንሕጸብ ፕራይ እዩ። እዚ ብዙኃት ዘይተረድኦም ሓቂ'ኣ እንተኾነ፡ ካብ ብሉይ ኪዳን ጀሚሩ እግዚኣብሔር ኃጢኣተኛታት ኣብ ቅድሚሉ ዘንጽሖም ደም ከም ዝኾነ ክገልጽ ርኢናዮ ኢና። ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣብ ናይ መቐደስ መሠውዒ፡ ምእንቲ ኃጢኣት መሥዋዕቲ ድኅሪ ምቐራቡ፡ ደሙ ኣብ ቅድስተ ቅዱሳን ኣብ ታቦት፡ ኣብ ልዕሊ ናይ ሥርየት መኽደኒ ብምንጻግ ሥርዓት ምንጻህ ይፍጸም ነበረ። እዚ ብምሳሌ፡ ንመጻኢ(በቲ ዳኅራይ ዘመን) እግዚኣብሔር ንዂሉ ሕዝቢ ዝኸውን ሓደን ሕያውን መሥዋዕቲ፡ ካብ ኩሉ ኃጢኣት ውን ዘንጽህ ዔላ ደም (ዓይኒ ጣይ) ከም ዘዳለወ ዝገልጽ እዩ። ነቢይ በታ መዓልቲ እቲኣ ንዘርኢ ዳዊትን ንሕዝቢ ኢየስሩሳሌምን ካብ ኃጢኣቶምን ካብ ኣምልኾ ጣዖቶምን እተንጽሕ ዓይኒ ጣይ ክትክሬተሎም እያ (ዘካ. 13፡11) ይብል።

ሎሚ ኩላትና ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ክንርአ ብቐዓት ዝኾነና ደም ገንሸል እዩ። እዚ ደምነዚ ምእንታና ኣብ ሰማያዊት መቐደስ ዝቐረበን ኲሎም ኃጢኣተኛታት ዝነጽህሉን እዩ። ደም ኢየሱስ ክርስቶስ ወዱ ውን ካብ ኲሉ ኃጢኣት የንጽሓና እዩ (ነዮሃ.ነ፡7) ።

ለ. *ዴም ይዕደባ ሕዩ።*

እግዚኣብሔር ንነገራት ዋጋ፡ ትመና(መለክዒ) ይህብ እዩ። ንሕይወት ከኣ ዋጋ ደም እዩ ሂብዋ ። ከም ዝፍለጥ ሓደ ነገር ክቡር ዝኸውን ብመጠንቲ ዝተኸፍለሉ ዋጋ እዩ። ብዙን ዋጋ ዝተኸፍለሉ ነገር ክቡር ምዃኑ ንርዳእ ኢና። ሕይወት ንምዕዳባ ዋጋ ደም የድሊ እዩ። ኣብ ዓለምና ዘለዉ ኣዝዮም ክቡራት ዝኾኑ ወርቅን ኣልማዝን ከምኡ ውን ካልኣት ነገራት ኩሉ ሕይወት ክዕድባ ኣይክእልን እዩ። ወናኒ ሓደ ንብረት ክትከውን ነቲ ነገር ክትሰርሖ ወይ ውን ክትገዝአ ኣለካ። እግዚኣብሔር ከኣ ዋና ሰብ ብምዃኑ ብክልተ መገድታት ኣረጋገጹ። ኣቐዲሙ ብምፍጣር፡ ዳባማይ ከኣ ብደም ሓደ ወዱ ብምዕዳባ። ሓዋርያ ውን ብዋጋ ኢዥም ዝተዓደባኩም፡ ስለዚ ንኣምላኽ ብሰብነትኩም ኣኽብርዎ (ነቆሮ. 6፡ነ9) ብምባል ይነባረና። ኩሉ ዝተገዝአ ንብረት ንፍቓድ ገዛኢኡ'ዩ ዝነብር። " ዋባኡ ዘይፈልጥ ነፍሱ የሕስር" ከም ዝበሃል ብዙታት ክቡር ዋጋ ከም ዝተኸፍለሎም ስለ ዘይፈልጡ ከንቱ ናብራ ብምንባር ይሓልፉ። ዝተኸፍለልና ደም ኢየሱስ ክርስቶስ ፡ ክቡራት ምዃንና ዝነባረና ዓቢይ ነገር እዩ። መሸጣ ባርያ ተባሂሉ ሰብ ኣብ ዝሽየጠሉ ዝነበረ ዘመን፡ ብዙታት ብዘይዋግኦምዮም ተሸይጦም። ዝሽየጥ ዝነበረ ጉልበቶምን ኣገልግሎቶምን ዘይኮነስ ሰብኣውነቶም ብምዃኑ ኣዝዩ ዘጎዝን እዩ። ካልእ ውን እቲ ዝሸጦም ኮነ ዝገዝአም ኣካል፡ ዋንነታዊ ሥልጣን ዘይብሉ ወዲ ሰብ እዩ። እምበኣር ብንዝብን ብወርቅን ምልዋጦም " ወይ ዋጋ ዘይምፍላጥ ሕሱም! " ዘብል እዩ። ወዲ ሰብ ክፍጠር ከሎ ኮነ፡ እግዚኣብሔር ብወዱ ብኢየሱስ ክርስቶስ ከድኅኖ ከሎ፡ ክሳዕ ክንዴይ ክብሪ ዘለዎ ምዃኑ ዘረድእ እዩ።

ሓዋርያ ከመይ ካብቲ ካብ ኣቦታትኩም ዝወረስኩምዎ ከንቱ ዝኾነ ሕይወት፡ ብደም እቲ ኣበርን ርኽሰትን ዘይብሉ ገንሸል፡ ማለት ብኽቡር ደም ክርስቶስ ኢዀም ዝደኃንኩም እምበር ብጠፋሊ ነገር፡ ብብሩር ወይ ብወርቂ ከም ዘይኮነ ትፈልጡ ኢዀም (ነጴጥ. ነ፡ነዓ) እናበለ ይነግረና። ብናይ ክርስቶስ ደም ከም ዝተዓደግና ምፍላጥ፡ ኣብ ሕይወትና ዓቢይን ወሳንን ነገር እዩ። እዚ ሽኣ፦

ንገዛሕ ርሕስና ሕንህባ ግምትን ዋጋን ንሓድታ።

- 2. ፍቐሪ እግዚኣብሔር ብምፍላጥ ብፍቐሩ ንነብር።
- 3. ክቡር *ነገ*ር ካብ ምብኻን ንቹጠብ።
- 4. ናይ ንዛእ ርእስና ከም ዘይኮንና ንርዳእ። ስለዚ ኸኣ ደም ክርስቶስ ዝተዓደባናሉ፡ እባዚኣብሔር ምእንታና ዝኸፈሎ ዓቢይ ዋጋ እዩ።

ሐ. **ደም የጽድኞ እ**ዩ።

ጽድቂ መግለጺ ህልውና እዩ። ኃጢኣት ሰብኣዊ ብልጽግና(ልምላሜ) ዘሕርር ስለ ዝኾነ፣ መጽሓፍ ቅዱስ ኃጢኣተኛ ደረኞን ሕይወት ዘይብሉን ምዃኑ ይነግረና። ባሮት ኃጢኣት ከሎኹምሲ፡ካብ ጽድቂ ውጹኣት ሓራ ኢኹም ዝነበርኩም። መወዳእታኡ ሞት ስለ ዝኾነ፡ በዚ ሎሚ እትሓፍርሉ እንተ ዘይኮይኑስ፡ በቲ ጊዜ እቲ እንታይ ፍረ ነይርኩም (ሮሜ. 6፡20)* ብምባሉ ቃሉ የረጋግጸልና።

ኃጢኣተኛ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ንኽቸውም ብቐዓት ስለ ዘይብሉ ውሕስነት ይደሊ'ዩ። እዚ ውሕስነት'ዚ ሽኣ ደም እዩ። ብዘይ ምፍሳስ ደም'ውን ኅድገት ኃጢኣት የልቦን (ዕብ. 9፡22)። ኣብ መሥውዕን ኣብ መኽደን ሥርየትን ኣብ ልዕሊ ታቦትን ዝንጸግ ዝነበረ ደም ዝተሽፍለ ውሕስነት'ዩ ዝገልጽ። ስለዚ ሽኣ ኃጢኣተኛ ካብ ፍርዲ እግዚኣብሔር ምድኃን ጥራይ ዘይኮነስ ኣብ ቅድሚሉ ንኽቸውም'ውን ጻድቹ ብምዃኑ ብቐዓት ይረክብ። እምበኣር ሕጇ ብደሙ ዝጻደቐና ካብ ኮንና፡ካብቲ ቑጥዓሉ ግዳ ብእሉ ክንደይ ኣዚና ዘይንድኅን! (ሮሜ. 5፡9) ተባሂሉ ከም ዝተጻሕፈ ኩሎም ደቂ ሰባት ናይ'ዚ ጽድቂ`ዚ ተኻፈልቲ ንኽኾኑ፡ ደም ክርስቶስ ደም ፈሲሱ እዩ። ብዙኃት ኃጢኣተኛታት ግን ውሕስነት እዚ ደምዚ ኣይፈልጡን እዮም። ንኃጢኣቶም ውሕስነት ዝኾኖምን፡ ተኻፈልቲ ጽድቂ እግዚኣብሔር ምእንቲ ክዀኑ፡ ናይ ገዛእ ርእሶም መገድታት ክፈጥሩን ሃሰስ ክብሉን ይርኣዩ እዮም።

እዘ. ኸአ :-

፬ "ብእኡ ዝተሓኈስኩ ፍትዊ ወደይ እዚ እዩ" (ጣቴ. 3፡ነ7) ብምባል እግዚኣብሔር ኣቦ ካብ ዝመስከረሱ ወዱ፡ ካብ ኢየሱስ ክርስቶስ ዝበለጸ ምእዛዝ ክህልወናን ንእግዚኣብሔር ከኣ ደስ ከነብሎን ንኽእል ዶ፡

፬ ኣብዚ ሌላ ጉሌላን የልቦን፡ ከመይ ኲሎም ስለ ዝኃጥኡን ካብ ክብሪ ኣምላኽ ስለ ዝረታቝን (ሮሜ. 3፡23) ተባሂሉ ካብ ዝተነግረሉ ዓለም፡ ካብ ኢየሱስ ክርስቶስ ዝበልጽ ጽድቂ ዘለዎ፡ ጽድቁ ውን ንዓና ዝተርፍ፡ ከጽድቐና'ውን ዝኽእልን ጻድቅ ይህሉ ዶ፤

፬ ኣምላኽ ንታጥኣን ከም ዘይሰምዕ ንፈልጥ ኢና (ዮሃ.9፡3৷) ብምባል ናይ እግዚኣብሔር ቃል እናተዛረበ ብጾምን ጸሎትን ክንጸድኞ ኢና ማለት ከንቱ ድኻም'ዶ ኣይኮነን፤

እምበኣር ናብ ዘለዓለማዊ ሕይወት ንኣትወሉ ካልእ ኣፍ ደገ፡ ናብ ሰማይ ዘብጽሕ ኣቋራጭ መገዲ የለን። ገንሸል ብሞቱ ከድኅነና፡ ብደሙ ከጽድቐና፡ ምእንታና ተሓሪዱ እዩ። ነዚ ምስ እንኣምን ከም ቃሉ ተኻፈልቲ ጽድቂ ኣምላኽ ክንከውን ኢና። መጽሓፍ ክዛረብ ከሎ ከምዚ ይብል " ፍኖት በኅበ አቡሁ አንቀጽ ዘመንገለ

³ ጽድቂ ማለት ኃጢኣትና ብደም ወዱ ከም ዝተሓድንልና፡ ናይ ክርስቶስ ጽድቂ`ውን ናትና ጽድቂ ኮይኑ ከም ዝቝጻረልና ዝነግር ቅጽበታዊ ኣምላኻዊ ኣዋጅ እዩ። ንሕና ኸኣ ብ**ግብሪ ሕጊ ዘይኰነስ ብእምነት ብክርስቶስ ምእንቲ ኸንጸድ**ኞ **ብክርስቶስ ኢየሱስ ኣ***መን*ና ንላ2፡ነ6

መ. ደም ሰላም ዝምሥርት እዩ።

ኣብ መንን ክልተ ዝተፈላለዩ ዕርቂ ክፍጸም ከሎ ሰነድ ሰላም (ውዕል ሰላም) የድሊ እዩ። እዚ ሰነድ ሰላም ዚ ፡ ንኽልተ ኣካላት ሓደ ዝንብር ኣብ ማእከሎም ከኣ ጽኑዕ ሰላም ዝምሥርት እዩ። ኩሉ ስምምዓት ፍጻሜ ንኽህልዎ፡ ዝተመሥረትሉ መሠረት ወሳኒ እዩ። ኣብ ዓለምና ብዙን ስምምዓት ሰላም ተፈጺሙ እዩ፡ እንተኾነ ካብ ስምምዕ ዝሓለፈ ሰላም ክምሥርቱን ሓድነት ከምጽኡን ኣይከኣሉን። ዓለምና ውን ንሰላም እናጠመየት ብውዕላት ሰላም ጸንብ ኣላ።

ኣብ መንን ሰማይን ምድርን ውዕል ሰላም ተፈዲሙ እዩ። እዚ ውዕል (ሰነድ) ስምምዕ ዝተጻሕፈን ዝተፈረመን ብደም ስለ ዝኾነ ዝጸንዐ ሰላም ኮነ። ናይ ጽልኢ መንደኞ ኣፍሪሱ፡ ሓቀኛ ዕርቅን ሰላምን ክምስርት ዝኸኣለ ናይ ኢየሱስ ክርስቶስ ደም እዩ። ኣምላኽ በቲ ወዱ ኣብ መስቀሉ ዘፍሰሶ ደም ንይሩ ሰላም ንበረ፡ ነቲ ኣብ ምድሪ ዘሎን ኣብ ሰማያት ዘሎን ዘበለ ዂሉ ከኣ ምስ ንዛእ ርእሱ ዓረኞ (ቈላ. ነ፡20) ።

ኢየሱስ ክርስቶስ ኣብ መስቀል ክመውት ከሎ፡ ኣብ መንን ሰማይን ምድርን ዝተገልጸ መልእኽቲ ሰላም ነበረ። ስለዚ ሽኣ መስቀሉ ካብ ሰማይ ንምድሪ ንምርኣይ ንታጢኣት ዝኽድን መጋረጃ ፡ ካብ ምድሪ ናብ ሰማይ ንምውጻእ ከኣ ናይ ጽድቂ መሳልል ኮነ'ሞ በዚ ሰነድ ሰላም፡ ፍልልይ ተወገደ። ዝፈሰሰ ደም ናይ ይችሬታን ምሕረትን ዋጋ ኮይኑ ፍጹም ዕርቅን ሰላምን ተመሥረተ። ካብ እግዚኣብሔር ርሒቖም ዝነበሩ ኩሎም ብምኽንያት እዚ ደም ናብ እግዚኣብሔር ምችራብን ፍጹም ሰላም ምምሥራትን ከኣሉ።

ሰ. *ደም የቅርብ እዩ።*

ብምኽንያት ኃጢኣት ርሒኞም ዝነበሩ ኩሎም ናብ እግዚኣብሔር ክቐርቡ ዝኸኣሉ ደም ኢየሱስ ክርስቶስ ኣቐዲሙ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር ስለ ዝቐረበ እዩ።ናይ ብሉይ ኪዳን ሊቀ ካህናት ንኃጢኣት ሕዝቡ ኅድገት ንምርካብ ዝፈስስ ደም ብምሓዝ፡ ናብቲ እግዚኣብሔር ዝርከበሉ (መራኸቢ ድንኳን) ቅድስተ ቅዱሳን ይኣቱ፡ ኣቡኡ ከኣ ኣብ ቅድሚ እግዚኣብሔር የቐርቦ ነበረ(ዘሌ. 16)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ከኣ ብተመሳሳሊ መንዲ ደም እንስሳታት ዘይኮነስ፡ ናይ ንዛእ ርእሱ ደም ሒዙ ኣብ ምድራዊት ዘይኮነት ኣብ ሰማያዊት መቐደስ፡ ብናይ ንዛእ ርእሱ ሊቀ ካህንነት ብምቐራቡ፡ እዚ ደም ንዥሎም ኃጢኣተኛታት ናብ እግዚኣብሔር ከቐርቦም በቐወ። ቃሉ ውን ሕጇ ግና ንስኻትኩም እዞም ቀደም ርሑቓት ዝነበርኩም፡ ብክርስቶስ ኢየሱስ ኣቢልኩም፡ ማለት ብምፍሳስ ደሙ ቐረብኩም (ኤፌ. 2፡13) ይብል ። ብመሠረት'ዚ ዓቢይ ምኽንያት ከኣ ደሙ ዓቢይ ፋይዳ ዘለዎ እዩ። ኩሎም ኃጢኣተኛታት ነዚ ክፈልጡ ይግባእ። እምበኣር ኣብ ላዕሊ ብዝርዝር ከም ዝረኣናዮ ካብ ደሙ ወጻኢ ከቐርበና ዝኽእል ከም ዘየልቦን፡ ብዘይ ደሙ ውን ውሕስነት ከም ዘይብልናን ንረዳእ። ብደሙ እንተ ዘይተሓጺብና ካብ ኃጢኣት ኣይንነጽህን ኢና። ብደሙ እንተዘይጸዲቐና ካብ ቁተዓኡ ከነምልጥ ኣይንኽእልን ኢና። ብደሙ እንተዘይተሸፊንና ናብኡ ከንቀርብ ኣይንኽእልን ኢና። ብደሙ እንተዘይተሸፊንና ናብኡ ትንቀርብ ኣይንኽእልን ኢና።

እምበኣር እግዚኣብሔር ነዚ ደም ዝሃቦ ዓቢይ ዋጋ ክንኣምን ይግባእ። እዚ ኸኣ መሠረትን ውሕስነትን ዓቢይ እምነት እዩ። እግዚኣብሔር ንደም ዝሃቦ ዋጋ እንተዘይኣሚንናን እንተዘይተረዲእናን ክርስትናና ኣብ ዓቢይ ሕቶ ምልክት እዩ ዘሎ። ብዙታት ደም ክርስቶስ ኣብ ክርስትናዊ ሕይወቶም ዘለዎ ዋጋ ስለ ዘይርድኡ ይቅሬታ(ምሕረት)እግዚኣብሔር ኣይስምዖምን እዩ። እግዚኣብሔር ብደሙ ይቐረ ዝበለሱ ኃጢኣት ንሳቶም ኣብ መዝንብ ሕልንአም ኣቐሚጣም፡ ይቐረ ብዝተባህለሱ ኃጢኣት ንዛእ ርእሶም ክኸሱ ይነብሩ።

ፍቅሪ እግዚኣብሔርን ምሕረቱን ከምሉ ውን ንዓና ዘለዎ ዘለዓለማዊ ሓሳብ ክንርድአ እንኽእል፡ ዝተሓርደ ንንሸል ክንርኢ ከሎናን ዝተፈጸመልና ቤዛነት ውን ክንኣምን ከሎና እዩ። " ከምቲ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ዝብልዎ፦ " ክርስቶስ ምእንቲ ኃጢኣትና ሞተ፡ተቐብረ " ከምቲ ቅዱሳት መጻሕፍቲ ዝብልዎ ሽኣ " ብሣልሳይ መዓልቲ ተንሥአ" (ነቆሮ. ነ5፡3) ።